

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לו.

עין משפט נר מצוה

מד א מיי פ"א מהל' נערה צמולה הל' אי יג סגנ עשין כל טור אה"ע ס"י קטו:
מה ב מיי פ"א מהל' גירושין הל' ד סגנ עשין כ טו"ע אה"ע ס"י קטו סעי' יב:
מו ג מיי פ"א מהל' אשת הלכה ג ד ח סגנ עשין מה טו"ע שם ס"י כ טו"ע אה"ע ס"י אלפס פ"א דמיתלתין דף ט: [ס:]
מד ד מיי שם טו"ע שם סעי' ו:
מה ה מיי פ"א מהל' אסורי ביאה הל' יט סגנ לאוין קול [ונכר אלפס שם:]

תוספות ר"ד
 תנן רבנן. החרשת והשוטה והבוגרת ומכאן ואילן להם קנס וא"ל טענת בתולים פ"י להפסידן כחובותין החרשת ושוטה לא דאמרי אי הוו פקחות לטעון הוו טענו כל חדא וחדא משאירסתני נאנסתי ומיהמן בוגרת נמי לא שבחולי כלין מאליהן האיילוניות והסומא יש להן ט"ב פ"י ח [ו] דווקא דקא טעני טענת פ"ב אבל אי טעני טענת דמים ל"ל דבוגרת כלין בתוליה. אבל פתח נעול יש לה [והרב] אומר היפק טענת דמים יש לה טענת פ"ב אין [לה]:

[א] כך פ"י קה"י אנוגרת ונאה ול"ל פ"י דווקא דקא טעני טענת דמים אכל אי טעני טענת פ"ב טענת טענה דבוגרת כל בתוליה וכו'.

ערינו ממש. המפורש בלחרי מות (ו) והן זכריות: שניות. שגורו חכמים על שניות להן להרחיק מן העזירה כגון אם אמו ואם אביו ושאר עריות השנויות בפרק ז' דיבמות (דף כ"ג): **ליון דשניות חיוין ליה מדאורייתא.** קרינין ציה ולו תהיה לאשה (ו): **אמאי איז לה קנס.**

בשלמא בעריות איכא למימר כשמעון התמיני דלית ליה נערה נערה הנערה אלא שניות קשיא: **שמעון הסימני.** צריש פירקין דלמיר אשה שיש בה נערה: ר"ש בן מנסיא. דלמיר אשה הראויה לקיימה: **רבנן היא.** דפליגי אדר"מ צריש פירקין: **וזממאנת סבר לה כר' יהודה.** דלמיר נערה ממאנת והכי מידוק מינה נערה ממאנת אין לה קנס הא נערה בעלמא יש לה קנס: **עד שפציה ופציה שניות.** ומשהביאה אינה ממאנת ואפילו לא בעל לאחר מייקן: **רבי יהודה אומר.** אם לא בעל לאחר שגדלה ממאנת: **עד שירצה שחור על הלנן.** וזכרתי (ו) מפירש שמי שערות שוככות ונראה כמו שירצה השחור: **אלא ר' יהודה היא.** וזממאנת נערה אשמעינן דאין לה קנס ולא מדוק הא קטנה יש לה קנס וגיני אילוניות דמנא נמי אין לה קנס משום דבקטנה סבר כר"מ וזו מקטנותה יאלת לצגרי: **זו דכרי כו'. לקמן בפרקין (דף מ"ב): סבר לה כר' מאיר.** דקטנה אין לה קנס משום הכי אין קנס באילוניות: **ופליגי עליה.** בזממאנת אומר עד שירצה השחור וכי תנא הממאנת אין לה קנס הא הרלויה למאן יש לה קנס בנערה קאמר: **מאי ממאנת הראויה למאן.** כלומר כל קטנה קאמר וכולה ר"מ היא: **ויש להן טענת בתולים.** להפסידה כחובה: **הא ר"מ.** דלמיר קטנה אין לה קנס ואילוניות מקטנותה יאתה לצגרי: **ודקאי לה מאי קארי לה.** מי שהשיב תשובה או צבית המדרש מה עלתה על רוחו ולא סבירא ליה דאיכא לאוקמיניהו כר"מ ורבנן: **משום דאיש ליה נמרימא אחרישא עליה.** לא הביאה לבית המדרש אלא לפי שיש להשיב אחרת על זו חרשת ושוטה אחרשת ושוטה: **בוגרת.** צמולה כלים מחליהן: **הא רב גמליאל.** דלמיר צפ"ק (דף י"ב): **היא אומרת משאירסתני נאנסתי נאנסתה הכא נמי אין לה טענת בתולים להפסידה כחובתה דלמירין אי הוה פקחת לטעון ומהימנא: **הא רבי יהושע.** דלמיר (ו) לא מפיה אנו חייין הכא יש לה טענת בתולים דאי נמי הוה טענה קמן לא מהימנין לה: **וטענין לה לילה בראשון.** ובעל כמה צעילות ותלינן כל דמים של אמה הלילה דסם בתולים. אלא איך לא דסם בתולים לבוגרת דאי לא הוה בעי למיתב לה אלא בעילת מנהו וכיון דאית לה בתולים היכא דבעל ולא מנא דסם תפסיד כחובתה דהא כנסה בחוקת צמולה ומנאה בעולה:**

תורה אור השלם
 1. פתח פירך לאלם אל ידון כל בני חלוף: משלי לא ח

הכי טענין לה הכי מספק לאפוקי ממונא כיון דאידי לא טענה דחוקת גופה איתרע דהי שור שחוט לפניך אכל חוקת ממון לא איתרע ומיהו מציא ר"י ראה לפי הקונטרס דלמיר צפ" המדיר (לקמן עו: ושם) לא הוגלד פי המכה המוליד מחזירו עליו הרלויה ומפרש דאפי' לא יהיב טבח דמי על הטבח להביא ראה שברשות המוכר נטרפה והא דמפרש רב אשי למתני' דהמדיר דהיו זה מומין ועודה צבית אציה על האב להביא ראה רישא מנה לאבא צידך סיפא מנה לי צידך לא מטעם דברי ושמה צרי עדיף כדמשמע לפוס ריהטא דא"כ הוה קשה דהיכי טענין לה הכי אלא כדפ"י התם צקונטרס רישא מנה דהיכי טענין לה הכי מספק לאפוקי ממונא כיון דאיהו לא טענה דחוקת גופה איתרע דהי שור שחוט לפניך אכל חוקת ממון לא איתרע ומיהו מציא ר"י ראה לפי הקונטרס דלמיר צפ" המדיר (לקמן עו: ושם) לא הוגלד פי המכה המוליד מחזירו עליו הרלויה ומפרש דאפי' לא יהיב טבח דמי על הטבח להביא ראה שברשות המוכר נטרפה והא דמפרש רב אשי למתני' דהמדיר דהיו זה מומין ועודה צבית אציה על האב להביא ראה רישא מנה לאבא צידך סיפא מנה לי צידך לא מטעם דברי ושמה צרי עדיף כדמשמע לפוס ריהטא דא"כ הוה קשה דהיכי טענין לה הכי אלא כדפ"י התם צקונטרס רישא מנה דהיכי טענין לה הכי מספק לאפוקי ממונא כיון דאיהו לא טענה דחוקת גופה איתרע דהי שור שחוט לפניך אכל חוקת ממון לא איתרע ומיהו מציא ר"י ראה לפי הקונטרס דלמיר צפ" המדיר (לקמן עו: ושם) לא הוגלד פי המכה המוליד מחזירו עליו הרלויה ומפרש דאפי' לא יהיב טבח דמי על הטבח להביא ראה שברשות המוכר נטרפה והא דמפרש רב אשי למתני' דהמדיר דהיו זה מומין ועודה צבית אציה על האב להביא ראה רישא מנה לאבא צידך סיפא מנה לי צידך לא מטעם דברי ושמה צרי עדיף כדמשמע לפוס ריהטא דא"כ הוה קשה דהיכי טענין לה הכי אלא כדפ"י התם צקונטרס רישא מנה

לאבא צידך דלגבי האב לא מהני חוקת הגוף דבחו דהכתובה היא בצירוסין של אב סיפא מנה לי צידך דלגבי דידי מהני חוקת הגוף דידי וכן לפרש דאי טענס צרי קאמר התם אמאי קאמר דעודה צבית אציה על האב להביא ראה דמשתא חרסה נולדו צרה מומין אמאי צריק להביא ראה כיון דלמיר צרי לי דבכל ענין משמע דצריך להביא ראה אפילו אב אמר צרי לי ולר"י נראה להביא ראה כהא דאין להן טענת בתולים לפי שחוקת מוכת עץ היא וע"ג דכולהו נמי חטויי מחצטן מ"מ שאר נשים יש להן טענת בתולים מדלא קאמרין שהן מוכת עץ אכל הנך חרשת ושוטה דלא מצי אמרי בחוקת מוכת עץ נשאות וכן נראה דכרוז ספרים ל"ג לעיל בצרייתא אלא חרשת והשוטה והאילוניות יש להן קנס ומו לא ואין תבוי צרוז ספרים ויש להן טענת בתולים ולפ"י פריך שפיר דמדקאמר יש להן קנס אלמא לא חשבינן להו בחוקת מוכת עץ אכל לפי הקונטרס מאי קפריך הכא נמי בחוקת צמולות שחבינן להו דהא אמרינן השתא (ו) דמשתא חרסה נאנסה ורשב"א (ו) הקשה לפ"י דאמאי לא משני הא דקתינן אין להן טענת בתולים כר"מ דלמיר צפ"ק (ועיל ג.) מוכת עץ צין הכיר צה צין לא הכיר צה מאתים והא דקתני יש להן טענת בתולים (ו) כרבנן דלמיר דאמרי כדמסיק דהא חרשת דומיא דאילוניות הא ע"כ אילוניות גופה לא הפסידה כתובתה לגמרי דהא רב ששט דמשיני הא ר"ג הא ר' יהושע סבירא ליה צפ"ק (דף י"ב): כנסה בחוקת צמולה ומנאלת בעולה יש לה כתובה מנה:

[אבל חייבי לאוין יש להן קנס ומני שמעון התימני היא. לא הוה מני למימר מני רבי נחוניאל היא לדלדייה לא הוה קרי להו שניות שהרי משהו חייבי כריתות לחייבי מיתות צ"ד והא דלא קאמר הא מני רבי עקיבא ועריות חייבי מיתות ושניות חייבי כריתות וחייבי לאוין אלא דניחא ליה לאוקמי אפי' כרבנן דלמיר קידושין מופסין ועוד משום דקאמר בלשנא קמא מני שמעון התימני היא קאמר נמי בצ"כא דלמיר מני רבי שמעון בן מנסיא היא דהוי צר פלוגמיה דשמעון התימני:

עד שירבה השחור בו'. אית דלא גרסי על הלנן משום דלמירין בפרק צא סימן (מ"ה דף י"ג ושם) לא שירצה ממש אלא כדי שיהו שמי שערות שוככות ונראה כמו שירצה שחור ועל הלנן משמע יותר מן הלנן ור"ח פירש על הלנן שהשערות סמוך לצכר הם שחורים וצורשם לצניס (י): **זן דברי ר"מ.** אמתימין ללקמן (דף מ"ב) דכל מקום שיש מוכר אין קנס קאמר לה רב יהודה:

ואם איתא זו דברי ר"מ ורבי יהודה מיבעי ליה. ואע"ג דרבי יונתן ור' יאשיהו סבירא להו כר"מ כפ"פ ד' מיתות (פאהדין טו: ושם) לפי ר"ת דפי' עד שיהו שניים שזין צמיחה אחת ואפי' לפ"ה דמפרש צני עושין מ"מ ר' יאשיהו כר' מאיר סבירא ליה דלית ליה הא דדרשי רבנן לקמן (דף מ"ב) כאלן נערה כו' דהא פטר קטנה מאורסה מ"מ לא קאמר זו דברי ר"מ ור' יאשיהו דלא פריך הכא זו דברי ר"מ ורבי יהודה מיבעי ליה אלא משום דרבי יהודה צר פלוגמיה דר"מ ור' יאשיהו בכלל חכמים דפליגי עליה ולהכי אם איתא דלא פליגי ה"ל למימר זו דברי ר"מ ור' יהודה אכל קשה דה"ל למימר הא מני ר' יאשיהו היא וזממאנת סבר לה כר' יהודה:

וליתני קטנה קשיא. אע"ג דהוה מני קטנה דאין לה קנס מ"מ תני נמי אילוניות דה"א דוקא קטנה שיש לה נערות אין לה קנס ומיהו לר"י אמאי לא משני דאגב אורחיה קמ"ל דעד מתי הציט ממאנת עד שפציה שמי שערות: **החרשת והשוטה בו' אין אהן טענת בתולים.** פ"י צקונטרס דאי הוה פקחת לטעון הוה טענה משאירסתני נאנסתי וקשה לר"י דהיכי טענין לה הכי מספק לאפוקי ממונא כיון דאיהו לא טענה דחוקת גופה איתרע דהי שור שחוט לפניך אכל חוקת ממון לא איתרע ומיהו מציא ר"י ראה לפי הקונטרס דלמיר צפ" המדיר (לקמן עו: ושם) לא הוגלד פי המכה המוליד מחזירו עליו הרלויה ומפרש דאפי' לא יהיב טבח דמי על הטבח להביא ראה שברשות המוכר נטרפה והא דמפרש רב אשי למתני' דהמדיר דהיו זה מומין ועודה צבית אציה על האב להביא ראה רישא מנה לאבא צידך סיפא מנה לי צידך לא מטעם דברי ושמה צרי עדיף כדמשמע לפוס ריהטא דא"כ הוה קשה דהיכי טענין לה הכי אלא כדפ"י התם צקונטרס רישא מנה

כחובתה דלמירין אי הוה פקחת לטעון ומהימנא: **הא רבי יהושע.** דלמיר (ו) לא מפיה אנו חייין הכא יש לה טענת בתולים דאי נמי הוה טענה קמן לא מהימנין לה: **וטענין לה לילה בראשון.** ובעל כמה צעילות ותלינן כל דמים של אמה הלילה דסם בתולים. אלא איך לא דסם בתולים לבוגרת דאי לא הוה בעי למיתב לה אלא בעילת מנהו וכיון דאית לה בתולים היכא דבעל ולא מנא דסם תפסיד כחובתה דהא כנסה בחוקת צמולה ומנאה בעולה: **ה"ג**